

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року**

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнєшук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради» , к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

Секція 1. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ КЕРІВНИКІВ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ

Білинська Марина, Україна

СУЧАСНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В КОРИСТУВАННІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ

Заявлене дослідження охоплює актуальні знання та навички, необхідні для ефективного застосування інструментів штучного інтелекту (ШІ) у сфері управління освітою. Сучасна сфера освіти не може ефективно функціонувати без нових компетентностей керівників, таких як комп'ютерні технології, робота з базами даних та ШІ. Ми знайшли велику кількість наукових досліджень закордонних авторів [1-5], але в Україні ця тема лише починає свої наукові розвідки [6]. На підставі аналізу вищезазначеної наукової літератури ми виокремили декілька базисних засад використання ШІ в управлінні освітою:

1. *Розуміння можливостей та етичних аспектів використання ШІ.* Сучасні керівники повинні мати уявлення про основи ШІ, його можливості та обмеження в освіті. Це включає розуміння ризиків, пов'язаних із конфіденційністю даних, упередженнями ШІ та забезпеченням етичного використання технологій у навчальних процесах.

2. *Аналіз даних для прийняття управлінських рішень.* ШІ дозволяє автоматизувати процес збору та обробки великих обсягів даних, що стосується успішності учнів, адміністративних показників та ефективності персоналу. Компетентний керівник здатний використовувати аналітичні інструменти для покращення ефективності роботи школи на основі цих даних. Дослідження щодо аналізу даних для прийняття управлінських рішень у сфері освіти охоплюють різні аспекти покращення якості освіти, ефективного розподілу ресурсів та підвищення прозорості процесів.

- **Інтеграція даних для шкільного вдосконалення.** Дослідження К. Шилдкамп (2019) [3, с.23] показує, що освітні установи можуть застосовувати різні типи даних, зокрема формативні оцінки, неформальні дані та результати досліджень, для виявлення сильних та слабких сторін у роботі. Це включає аналіз та моніторинг навчальних результатів, що дозволяє адміністраторам підвищувати ефективність шкіл і вирішувати наявні прогалини в освіті. Дослідження також вказує на важливість навичок інтерпретації даних серед лідерів освітніх установ для ефективного їх використання у вдосконаленні навчання та управлінні школами.

- **Використання даних для підвищення освітнього потенціалу та результатів.** Дослідження В. Фернандеса (2023) [5, с.148] підтверджує, що систематичний підхід до прийняття рішень на основі даних дозволяє освітнім лідерам виявляти напрями для покращення, розподіляти ресурси відповідно до

потреб та впроваджувати ефективні освітні практики. Впровадження даних для управління навчальним процесом може значно покращити академічні досягнення та забезпечити більш справедливий доступ до якісної освіти для різних груп студентів.

- Аналітика для моніторингу прогресу та підзвітності. У доповіді Світового банку (2018) обговорюється важливість аналізу даних для забезпечення прозорості освітніх процесів та підвищення підзвітності. Застосування даних дозволяє адміністраторам школи та іншим зацікавленим сторонам оцінювати ефективність шкільних ініціатив, коригувати освітні стратегії та вчасно реагувати на зміни в потребах учнів і педагогів [1, с. 33].

3. *Впровадження персоналізованого навчання.* ШІ відкриває можливості для адаптації навчальних програм під індивідуальні потреби учнів. Керівник має розуміти, як такі інструменти можуть допомогти підвищити рівень залученості учнів і досягнення ними вищих результатів.

4. *Розвиток цифрової грамотності персоналу.* Ефективний керівник виступає лідером у розвитку цифрових навичок у педагогічного колективу. Це включає організацію навчання для викладачів щодо базових принципів роботи зі ШІ, а також супровід інтеграції технологій у навчальний процес.

Нами проаналізовано низку наукових досліджень, які стосуються розвитку цифрової грамотності персоналу закладів освіти:

- "Developing Digital Literacies in Teacher Education"(2024) – Це дослідження вивчає досвід викладачів під час переходу на онлайн-навчання під час пандемії. Воно аналізує, як обставини вплинули на цифрові навички викладачів і акцентує на важливості підтримки професійного розвитку в цій сфері [2, с 34].

- "Digital Literacy Continuing Professional Development" – Це дослідження аналізує стратегії безперервного професійного розвитку (CPD) для вчителів середніх шкіл у Лестері, Великобританія. Важливими аспектами є досвід та думки викладачів щодо професійного розвитку і цифрової грамотності, а також рекомендації для покращення підтримки викладачів у цих питаннях [1, с.167].

- "The Role of Digital Literacy in Higher Education"– Дослідження, яке підкреслює, що цифрові навички є критично важливими для викладачів, щоб вони могли підтримувати студентів у розвитку їхніх цифрових компетенцій. Це підкреслює необхідність навчання викладачів для кращого впровадження цифрових технологій у навчальний процес [3, с. 78].

Ці дослідження свідчать про те, що для успішного розвитку цифрової грамотності викладачів необхідна не лише теоретична база, але й практична підтримка, що враховує індивідуальні потреби та контексти навчання. Вони також вказують на важливість професійного розвитку, щоб викладачі могли ефективно інтегрувати технології в освітній процес.

5. *Інтеграція інструментів автоматизації в адміністративну діяльність.* ШІ може оптимізувати адміністративні завдання, такі як складання розкладу, управління ресурсами та комунікація з батьками. Компетентний керівник повинен уміти вибирати та впроваджувати відповідні інструменти, що

полегшують адміністративне навантаження та підвищують ефективність роботи закладу.

6. *Планування стратегій для довготривалого використання ІІІ.* Керівник має розробляти стратегічні плани щодо інтеграції ІІІ, враховуючи фінансові, кадрові та технічні потреби. Це важливо для забезпечення стійкого розвитку закладу освіти в умовах швидких технологічних змін.

7. *Сприяння творчості та інноваціям через технології ІІІ.* ІІІ може підтримувати розвиток креативних проєктів та навчальних програм. Керівник закладу освіти, який володіє навичками роботи з ІІІ, здатний ініціювати інноваційні проєкти, які підвищують привабливість і конкурентоспроможність закладу.

Необхідно бути свідомим, що використання ІІІ в управлінні освітніми закладами дійсно має великі перспективи, але також містить ряд потенційних небезпек, які керівник повинен враховувати [6, с.48]. Серед основних ризиків варто виділити:

1. **Порушення конфіденційності даних**

- Зберігання персональних даних учнів та працівників у системах ІІІ може створити ризик витоку інформації або несанкціонованого доступу. Це особливо важливо, оскільки освітні установи працюють із чутливими даними, і будь-які інциденти можуть мати серйозні правові наслідки.

- Важливо, щоб керівники навчальних закладів розуміли принципи захисту персональних даних і обирали лише ті системи ІІІ, які відповідають стандартам безпеки, наприклад, GDPR у країнах ЄС.

2. **Упередженість алгоритмів і дискримінація**

- Алгоритми ІІІ можуть мати вбудовані упередження, які відображаються на результатах. Це може призвести до дискримінації окремих груп учнів або персоналу, що особливо небезпечно в навчальному середовищі. Наприклад, автоматизовані рішення можуть надавати перевагу учням з певним рівнем академічних досягнень або соціальним фоном.

- Керівники повинні перевіряти інструменти ІІІ на наявність упереджень і забезпечувати, щоб ІІІ-системи використовувалися для сприяння рівноправності, а не для посилення існуючих стереотипів.

3. **Недостатній контроль і залежність від ІІІ**

- Надмірна залежність від ІІІ може призвести до втрати контролю над процесами прийняття рішень. Коли керівники покладаються на автоматизовані алгоритми, існує ризик, що їхні рішення будуть поверхневими або автоматизованими, без врахування особистих обставин і потреб.

- Важливо зберігати баланс між автоматизацією та людським втручанням, щоб ІІІ залишався лише інструментом підтримки, а не замінював критичне мислення керівника.

4. **Фінансові ризики та неправильне розподілення ресурсів**

- Технології ІІІ вимагають фінансових вкладень, і помилкові інвестиції можуть негативно позначитися на бюджеті навчального закладу. Без правильного планування можна спрямувати ресурси в рішення, які не приносять очікуваної користі.

- Керівникам важливо мати стратегічне розуміння, коли й які технології варто впроваджувати, щоб забезпечити оптимальне співвідношення витрат і результатів.

5. Етичні виклики

- Використання ІІ у школах ставить питання про етичність автоматизованого моніторингу учнів, що може створювати середовище надмірного контролю. Учні та персонал можуть відчувати себе під постійним наглядом, що порушує етичні норми та свободи.

- Важливо розуміти, де використання ІІ виправдане, а де його застосування може викликати дискомфорт і обмежувати права учасників освітнього процесу.

6. Технічні складнощі та відсутність кваліфікації персоналу

- Користування складними технологіями вимагає спеціальної підготовки, а нестача кваліфікації може призвести до неправильної роботи ІІ-систем, що підвищує ризик виникнення помилок.

- Керівникам слід забезпечувати навчання та підтримку персоналу для ефективної роботи з ІІ, а також періодично проводити перевірки систем на належність до освітніх стандартів і потреб закладу.

Висновки. Зазначені вище компетентності використання ІІ допоможуть керівникам ефективно управляти закладом освіти, інтегрувати новітні технології у навчальний процес і досягти високих результатів завдяки використанню можливостей штучного інтелекту.

Знання та врахування небезпекі викликів застосування ІІ в освітній сфері допоможуть керівникам освітніх установ уникнути багатьох проблем та зробити використання ІІ корисним і безпечним для всіх учасників навчального процесу.

Література

1. Zouhaier Slimi The Impact of Artificial Intelligence on Higher Education: An Empirical Study //European Journal of Educational Sciences, March 2023 edition Vol.10 No.1 ISSN: 1857- 6036.- P.34-48

2. Navita Vashista, Preeti Gugnani & Manju Bala Panipat The Educator's Lens: Understanding the Impact of AI on Management Education // International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT), 2023, Vol. 19, Issue 3, pp. 9-27

3. Baker, T., & Smith, L. (2019). Education rebooted? Exploring the future of artificial intelligence in schools and colleges. Retrieved from Nesta Foundation website: [https://media.nesta.org.uk/documents/Future of AI and education v5 WEB.pdf](https://media.nesta.org.uk/documents/Future_of_AI_and_education_v5_WEB.pdf).

4. Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). Intelligence unleashed - an argument for AI in education. Retrieved from <http://discovery.ucl.ac.uk/1475756/>.

5. Holmes, W. (2018). The ethics of artificial intelligence in education: University Business. [https://universitybusiness.co.uk/Article/the-ethics-of-artificial-intelligence-in-education- who-care/](https://universitybusiness.co.uk/Article/the-ethics-of-artificial-intelligence-in-education-who-care/)

6. Гуревич Р., Коношевський Л., Коношевський О., Воєвода А. Інтеграція штучного інтелекту в сферу освіти: проблеми, виклики, загрози, перспективи integration of artificial intelligence in the field of education: problems, challenges, threats, prospects // Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems . July 2024. -С.125-132.

Zurab Garakanidze, Georgia

GEORGIA'S TECHNOCRATIC RISK ANALYSIS TO ENSURE ITS ECONOMIC SECURITY

SUMMARY

The technocratic analysis of economic security indicators objectively excludes any politically motivated or subjective decision. Such an analysis is based on the existing macroeconomic interests in the National Security Concept, in the Country Budget, and is comparable to the Marginal Indicators established by the expert surveys. It pays attention, for example, not just to how much of the universal healthcare or other subsistence programs are subsidized by the left, right, or centric political doctrines, but established on the comparison of actual and marginal indicators, determined by non-politically motivated technocrats earlier.

Introduction

The Modern Economic Security theory allows of usage in post-soviet countries "the risk oriented model" which can be successfully developed in case of so-called Technocratic (non-political) model of the government; It is the country's existing socio-economic risks' analysis and prevention policy.

Management of the economy with a politically neutral system simply determines risk probability and impact matrix. The essence of the model based on the expert (technocratic) research-based "threshold basic, catalyst" and the same "actual" indicators. It's a periodical comparison of the budgetary and other marginal economic indicators with the actual ones. Such a technocratic analysis of the security threats excludes any politically motivated, i.e. subjective decisions. Such an analysis based on the comparison of existing macroeconomic basic and catalyst indicators written in the country's Budget and Conceptual national security documents, and taken from the expert established - threshold indicators, with the same actual indicators for the concrete period of time.

Risk analysis to ensure of the country's economic security is based not on how much left-wing or neo-right centrist postulates justified, let's say, health care budgetary or any other sectoral subsidy programs, but how actual indicator approaches to the "threshold" one.

Risk assessment

The above-mentioned model of macroeconomic management is based on the conceptualization of risks, which means formation the macroeconomic indicator system, which the country's stable and sustainable socio-economic development

ЗМІСТ

Секція 1	
Білинська М. СУЧАСНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В КОРИСТУВАННІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ	3
Garakanidze Z. GEORGIA'S TECHNOCRATIC RISK ANALYSIS TO ENSURE ITS ECONOMIC SECURITY	7
Гжибовська Т., Дай Дапин СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ	10
Головчук Ю. ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛІДЕРСТВА В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	13
Горліченко А., Колесніков М. КОНТРОЛЬ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ	17
Данько О. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ НА УПРАВЛІНСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ	20
Казимир Я. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	23
Копусь О., Мельнік А. РОЗВИТОК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ	26
Мамутов Ф. ЧИННИКИ УПРАВЛІНСЬКОГО СПІЛКУВАННЯ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	27
Почетова В. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	30
Савчук С. СТРУКТУРА УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (ЗЗСО)	34
Сакалюк О., Ван Чжипен САМОРОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ	36
Секція 2	
Груник І. ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	39
Данченко Н. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	42